

Gümüşhane Valiliği
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Adres: Oltan Bey Mahallesi Müze Sokak No:39
Merkez / GÜMÜŞHANE
Tel: 0456 213 34 73 - Fax: 0456 213 59 80

Fotoğraf: Engin Doğru
Mustafa Zengin

www.gumushane.gov.tr

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GÜMÜŞHANE
VALİLİĞİ

SANTA HARABELERİ

Mağrur Dağların Gerdanlığı

Santa Harabeleri;

Gümüşhane kent merkezine yaklaşık 80 km uzaklıkta Yağmurdere Bucağı, Dumanlı Köyü sınırları içinde yer almaktadır. Santa, Yanbolu Deresi'nin doğduğu vadilerle birbirinden ayrılmış üç ayrı yamaç üzerine kurulmuştur. Dini, ticari ve kültürel önem taşıyan Santa, bir zamanlar Rum çetelerine sığınak da olmuştur. Günümüzde 'Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı' olarak ilan edilen bölgenin önceleri 9 ayrı mahalleden oluştuğu söylenmektedir. Günümüzde ise Santa'da Piştöflu, Binatlı, İşhanlı, Terzili, Çakallı, Zurnacılı ve Sincanlı-Kozlu olmak üzere 7 mahalle ve yaklaşık 300'ü aşkın ev bulunmaktadır.

Santa Bölgesi, Fatih Sultan Mehmet döneminde -1461-1476 yılları arasında- tüm Trabzon ve Doğu Karadeniz bölgesiyle beraber fethedilmiş ve Osmanlı İmparatorluğu topraklarına dâhil edilmiştir. Santa; havzadaki mevcut demir, kurşun ve kurşunla birlikte çıkarılan gümüş madenlerinin verimli bir şekilde işletilmesine bağlı olarak 16-18. yüzyıllar arası dönemde bölge önemli derecede gelişmiş ve ekonomik refaha erişmiştir. Bölgede çıkan madenlerin etkisi ile demircilik ve gümüşçülük burada önemli bir sanat dalı olmuştur.

Sisli günaydın şarkıları söylenir Santa'da, gelen güne karşı. Şöyle hasından demli bir çay eşlik eder, dağların eteklerinden kalkmaya başlayan sisin seyrine. Bir yayla dumanı olup dağları kucaklayası gelir insanın. Bazen bir kartal edasıyla göğünde süzülüp kanatlarınızla gölgeler bırakmak istersiniz. Bazen güneş gibi, dağ gibi dumanda kaybolası gelir burada insanın. Bu yıldızlarından ışıklar süzülen yerin duvarlarındaki taşların bir yürek gibi attığını duyar, ormanlarındaki çamlarda ruhunuza şebnemlerin damladığını hissedersiniz

Yavaş yavaş açılır perde gri ve yeşilin yıllık sevdası hitap eder gözlerimize. Elbisesi yeşil, eşarbi beyaz, atkısı gri, bir gelin sanki. Evleri taş taş üstüne, nakışlı gibi eteklerinin. Kıvrım kıvrım o yollarda kim bilir ne sevda türküleri yakılmış, hangi yazmanın yolu gözlenmiş. Kaç ocak tütmüş huzur kokan bacalarından?

Ve gri renkli harabeler; yağmurların çisil çisil şiirler yazdığı en güzel sayfalar. Belki ıssız biliriz harabeleri, renksiz, soğuk... Oysa renk cümbüşün içinde adeta sanatkârın en özel eseri burasıdır. Bir gerdanın üzerine işlenmiş en kusursuz taşlar. Yağmurun her gün yıkadığı o harabelerin tarihle mühürlü sandığı, farklı kültürlerin ortak beşiği...

Her zorlu yolun sonunda saclarını yağmur taramış, kim bilir kaç ocağa saray olmuş harabeler vardır burada. En güzel mücevherler en zorlu kayalardan çıkarmış. Bu zorlu yolların ırmaklarla kesişen, taş köprü ile yol bulan, kismetlerin sonunda da sarı tarihleri yaşatan, biçilecek paha bulunamayan bir Karadeniz gelininin mücevherleri, sıralı doyumsuz seyir güzelliği vardır.

Taşlarındaki nasırlı ellerin yolarındaki nasırlı ayakların izi kimin?

Gelin size de şöyle hasından demli bir çay söyleyelim, ne dersiniz?

